

glas

25/3
SEPT

KWARTAALMAGAZINE OVER GLASKUNST

In dit nummer o.a.

Mieke Groot – *Van klein naar groot*

Marinke van Zandwijk – *Inflatable Thoughts*

Maria Roosen – *Schrobben, Harken, Gieten, Vegen*

Rayleen Clancy – *licht, mythe en glas in lood*

SABINE LINTZEN
DE CONNECTIES IN ONZE LEEFWERELD

SABINE LINTZEN BRIGHT FIELD, THREAD EN COMMON RAY TONEN DE CONNECTIES IN ONZE LEEFWERELD

SABINE LINTZEN

Sabine Lintzen (Aken, DE, 1956) volgde een opleiding Beeldhouwen en Ruimtelijke Vormgeving aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Maastricht en de Hochschule für Bildende Kunst Berlin (1977-1981). Tijdens haar studie specialiseerde ze zich in Keramische Vormgeving en het maken van monumentale, keramische muurreliefs en beelden, en realiseerde ze groot-schallige projecten in bouwkeramiek, ontwierp een servies en ontwikkelde unica vazen. Toen ze in 1991 Robin Winters (1950) assisteerde bij een glasproject bij Val Saint Lambert (BE), was de liefde voor het materiaal glas geboren. Ze organiseerde samen met Peter Bremers (1957) een masterclass in Glasstudio De Oude Horn in Acquoy (1991) en richtte zich vanaf die tijd vrijwel uitsluitend op het hete materiaal glas. Haar objecten ontstaan in samenwerking met meesterblazer Richard Price (1960), geruime tijd bij van Tetterode Glas in Amsterdam, de laatste tien jaar in hun eigen Millen Glasstudio in Sittard. Lintzen werkt ook met Gert Bullée in De Glasblazerij in Leerdam. Het architectuur ge-bonden werk ontstond in nauwe samenwerking met Hein Derix Werkstätten in Kevelaar (DE).

Boven: Sabine Lintzen, *Making the Field*, 2007, geblazen glas, kant; h. 22 cm, Ø 44 cm

Sabine Lintzen, *Portrait Field*, 2015

DE INTERESSE VAN BEELDEND KUNSTENAAR SABINE LINTZEN GAAT UIT NAAR HOE DINGEN ONTSTAAN, ZICH ORGANISEREN EN NIEUWE STRUCTUREN EN VERBANDEN AANGAAN. GEBLAZEN GLAS IS VOOR HAAR HET IDEALE MEDIUM OM HAAR IDEEËN VORM TE GEVEN. HET IS OPEN, FLEXIBEL EN VOOR VERANDERING VATBAAR.

DOOR PIET AUGUSTIJN | FOTO'S HENRY PETERS, FOTOSTUDIO G2

Vanaf het begin van de jaren 90 ontstonden diverse reeksen samenhangende objecten, waaronder een serie unica gebaseerd op de *Jaargetijden*, waarin glas werd gecombineerd met brons, *Schaduwvazen*, *Confettivazen*, *Reconstructies*, *Trompetvazen*, *Dualities*, *Radio's*, *Antennes* en de *Islands*. De vaas-vorm domineerde in het werk, omdat deze de meest vanzelfsprekende vorm is die er is en dicht bij het dagelijks leven staat. De natuur en haar wetmatigheden waren in die jaren het hoofdthema voor de objecten, waarin Lintzen haar gedachten probeerde te fixeren en te materialiseren in glas. Balans en schoonheid in combinatie met de techniek waren steeds de uitgangspunten. Het ambachtelijke proces vormt een belangrijk aspect in het werk.

CELVORMEN

Sinds de eeuwwisseling is Sabine Lintzen intensief bezig met DNA-structuren, celvormen en micro-organismen. De murrini-glazen celvormen die van gedaante kunnen veranderen – zijn daarin organismen die opgebouwd kunnen worden tot *self-organising systems*. De keuze voor murrini refereert aan de celopbouw van het menselijk lichaam. Ze zijn tactiel op de glashuid gesmolten en/of tussen twee lagen verwerkt.

De eerste cellen riepen associaties op met leven en dood, later gaven ze de complexiteit van het leven weer. De series *Bright Field*, *Thread* en *Common Ray*, zijn de resultaten van een zich nog steeds uitbreidende hoeveelheid objecten die zich richten op *self-organising systems*.

BOUWSTENEN

De *Tubes*, heet geassembleerde basisringen, vormen de bouwstenen waarmee Sabine Lintzen velden ontwerpt. Deze velden tonen de verbanden, de wezenlijke connecties in onze leefwereld, en met de tubes weet ze de beschouwer in beweging te zetten. Door de lichtval en een verandering van standpunt geeft het object nieuwe inzichten prijs: het lijkt constant in beweging. De objecten laten de positieve kanten van het leven zien, ze zorgen voor de verbinding. De *Tube Fields* zijn grote geblazen containers waarvan de huid is bedekt met ringvormige elementen die samen een veld vormen. "Een ring is een mooie vorm: veilig en prettig om naar te kijken. Een warme, eenvoudige, universele basisvorm. Door een zorgvuldige ordening en compositie van de elementen en door deze op de wanden van een object aan te brengen, ontstaat contact en een zekere mate van gemeenschappelijkheid. Het worden velden van patronen die zijn versmolten met

het object. Het glas wordt een energiecentrale, neemt licht op en straalt nog meer uit door de vergroting van het oppervlak", zei Sabine Lintzen in 2010 over deze werken. "Het object communiceert met de omgeving en de toeschouwer."

SYMBIOSE

"De grote vorm, de bel, is de basisvorm. Daarop komt een kleurorganisatie, de bouwstenen die één geheel vormen met de moedervorm. Het is een principe uit de natuurkunde: veel kleine dingen vormen samen een geheel. Door de losse ringen heet te versmelten met de grote bel vergroot ik het oppervlak, zodat het object meer licht kan in- en uitstralen. Er ontstaat een nieuwe dimensie van tijd en kleur. Je kunt het vergelijken met een school vissen of een zwerm vogels: als er één wegzweeft of -vliegt, verandert het hele ding. Als ik één ring weghaal, verandert het evenwicht in het hele veld. Als je een schakel uit het systeem verwijdert, zal de organisatie of de structuur veranderen. In de serie *Tubes* leven het glas en de ruimte eromheen met elkaar in een symbiose. Deze interactie vind ik een van de meest overtuigende krachten van glas als materie, met de *Tubes* kan ik deze krachten vangen. Het zijn de veranderende verhoudingen in onze huidige wereld die ik zo doende centraal kan stellen."

COMPLEXITEIT VAN HET LEVEN

De ontwikkelingen volgden elkaar snel op. De kleurrijke *Tubes Fields* zijn gevolgd door objecten waarin de tubes in één kleur zijn versmolten met de huid van de vaasvorm, zodat de veelkleurigheid heeft plaatsgemaakt voor objecten waarin maximaal twee kleuren worden gehanteerd. De resultaten zien eruit als een soort ademende zeeorganismen met een optimale binnen- en buitenrelatie. Door de basisingen te vervangen en modulaire schakelingen te maken van zeshoekige *Murrini Tubes* ontstonden een soort kristallijnen organismen, vergelijkbaar met honingraat- en koraalstructuur. Door fijne lijnen op de tubes aan te brengen en deze te combineren met de basisbel, lijkt de vorm in een eeuwige wissel van binnen en buiten te staan. Het

lijkt alsof het glas ademt en een levendig organisme wordt.

THREADS

De techniek van het versmelten van losse elementen met de glashuid van het object gebruikte Sabine Lintzen ook in de *Threads*, geblazen komvormen met een gelaagde opbouw van kleurstaafjes. Door deze opbouw ontstaan dichte, geconcentreerde velden. De gepolijste bovenrand geeft een nieuwe dimensie aan dit werk. Deze technische strak gepolijste rand vormt een sterk contrast met de zachte golvende lijn van de onderkant "ik ben opgeleid als beeldhouwer en houd van sterke, krachtige vormen. Ik zie mijn unica ook echt als objecten die ontstaan uit de oervorm van glas: de bel. Tijd, licht en

kleur vloeien in elk object samen. Zowel in deze stukken als in de *Tubes* gaat het sterk over modulaire denken, over communicatie en informatie, individualiteit tegenover gemeenschappelijkheid, structuren en natuurwetten."

COMMON RAY

De laatste tien jaar heeft Sabine Lintzen gewerkt aan de serie *Common Ray*, grote geblazen vormen die ryaal bezet zijn met een facetachtig opgebouwde glashuid. Alle delen ervan zijn zelf vervaardigd en zeer rijk gestructureerd wat kleur en vorm betreft. Het geblazen glas vangt licht en kleur en de vormen gaan een wisselwerking aan met de omgeving. Zij reageren op de beweging van de toeschouwer. Diverse perspectieven geven telkens nieuwe connecties en

kleurvelden prijs. Het ontwerp en de ruimte gaan met elkaar een symbiose aan.

GRAALTECHNIEK

Lintzen zet ook de graaltechniek in om gewenste resultaten te bereiken. Bij deze techniek wordt eerst een eivorm van heet glas gemaakt en afgekoeld. Op deze vorm wordt door middel van slijpen een patroon aangebracht, waarna het stuk verder wordt uitgeblazen en wordt voorzien van een nieuwe laag helder glas. De decoratie zit dan gevangen tussen twee lagen glas. Daarnaast ontstaan patronen door middel van zandstralen aan de buitenkant van het object. Lintzen gebruikt oude Moorse patronen die voor haar symbool staan voor een gevoels- en gedachtennetwerk dat open en flexibel is, maar gebaseerd op geometrische en mathematische wetmatigheden. Dit is in principe een voortzetting van de murrini-gedachte. In het geval van de *Oriental Fields* gaan de oude, kantachtige patronen door de spiegeling van het gemetalliseerde oppervlak een directe dialoog met het nu aan.

Sabine Lintzen volgt met haar glassculpturen steeds haar eigen weg. Naast de vrij geblazen objecten maakt ze ook glassieraden die ze aanbiedt onder de naam 'Banda'. Elke glazen steen vormt een bepaald palet van kleur, de gewichtigheid en verdeling van kleur en vorm bij elkaar bepalen een sieraad. In de tentoonstelling in de oude glasfabriek van Leerdam zijn objecten uit de genoemde serie te zien, maar ook sieraden en parfumsflessen uit de serie *Oriental Field*. Deze laatste serie is geïnspireerd op de lange en rijke geschiedenis van het Midden-Oosten, de streek waar de wereldbeschaving en het maken van glas begon. "Onze verfijning in combinatie met de beeldtaal en het gedachtengoed van het Midden-Oosten", zegt Sabine erover.

• Glas Leefft!
Oude kristalfabriek
Sommer Dutch Glass Art
Lingedijk 8, NL-4142 LD Leerdam
+31 (0)6-33826645
www.sommerdutchglassart.com

• Sabine Lintzen
Huis Millen 1, NL-6118 BX Sittard
+31 (0)648474546
www.sabinelintzen.nl

Werk van Sabine Lintzen is permanent in stock bij:

• Galerie Dom'Arte
Langendijksestraat 3
NL-4715 PH Rucphen
+31 (0)165-563415
www.galeriedomarte.nl

• Galerie Mariska Dirkx
Wilhelminasingel 67
NL-6041 CH Roermond
+31 (0)475-317137
www.galeriemariskadirks.nl

• De Kliuw-Ondernemers in Kunst
Kreijl 28, NL-5591 TR Heeze
+31 (0)6-51102616
www.dekliuw.nl

• Vessel Gallery
114 Kensington Park Rd
London | W11 2PW
+44 (0)2077278001
www.vesselgallery.com

Links: *Lace Basket*, 2006; geblazen glas, graal incalmo piece; h. 28 cm, Ø 29 cm

Rechts: *Common Ray Light Grey with Circles*, 2022; geblazen glas; h. 28,5 cm, Ø 35 cm

Onder: *Common Ray Isar Green*, 2024; geblazen glas; h. 33 cm, Ø 23 cm en h. 38 cm, Ø 26 cm

Linksboven: Sabine Lintzen, *Moving Field*, 2004; geblazen glas, murrini piece; h. 18,5 cm, Ø 36 cm

Rechts: Parfum Flacon *Oriental Garden*, 2023; geblazen glas; h. 18 cm, Ø 16 cm

Onder: *Thread Ocean Green*, 2022; geblazen glas; h. 15,5 cm, Ø 30 cm

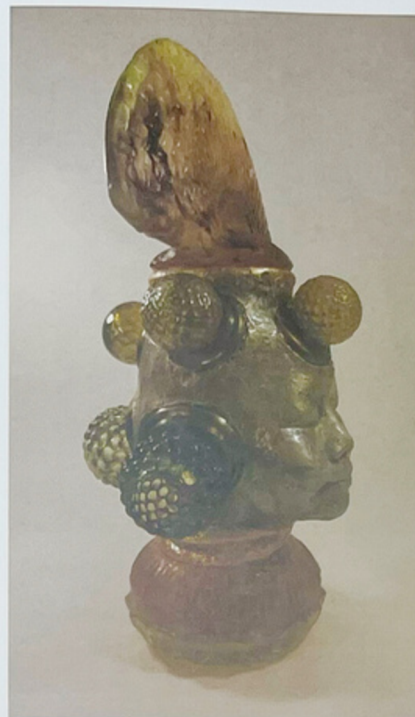

GLAS LEEFT! VOOR DERDE KEER IN LEERDAM

OP 12, 13 EN 14 SEPTEMBER 2025 VINDT IN LEERDAM DE DERDE EDITIE VAN DE LEERDAMSE MANIFESTATIE GLAS LEEFT! PLAATS. OOK DIT JAAR WORDT EEN BREED PROGRAMMA VAN DEMONSTRATIES, PRESENTATIES EN ANDERE ACTIVITEITEN IN HET STADSCENTRUM EN IN DE (DEELS VOORMALIGE) GLASFABRIEKEN AAN DE LINGEDIJK AANGEBODEN. VOOR LEZINGEN EN RONDELEIDINGEN MOET WORDEN GERESERVEERD, MAAR VOOR DE REST ZIJN ALLE ATTRACTIES GEDURENDE DE OPENINGSTIJDEN VRIJ TOEGANKELIJK. STEEDS MEER LEERDAMSE KERKEN DOEN MEE EN STELLEN HUN MONUMENTALE RUIMTES TER BESCHIKKING.

DOOR ROB WITTEVEEN

Pagina 4: Sabine Lintzen, *Little Thread in Neutral Grey*, 2024; Unica, geblazen glas, kleurstaafjes; h. 15 cm, Ø 21 cm. Foto: Henry Peters, fotostudio G2

Richard Price, *Ocean Princess*, 2024; gegoten en geblazen glas, staal; h. 47 cm

Onder: Mehmet Okkusu en Arie Kleijn aan het werk in De Glasblazerij. Foto: Ben Deiman

De manifestatie *Glas Leeft!* (*GLI*) is zowel voor de ingewijde glasliever als voor een breed publiek aantrekkelijk. Duizenden bezoekers wisten de afgelopen twee jaar Leerdam te vinden en zich één of meer dagen lang te laten informeren, vermaken en verrassen. Elke nieuwe editie moet een toegevoegde waarde hebben ten opzichte van de vorige. Naast de breed opgezette groepstentoonstelling in de Grote (N.H.) Kerk pakt *GLI* in de Rooms-Katholieke Kerk uit met recente glastopstukken uit het Tsjechische Nový Bor. Ook nieuw is de bio-glasoven van **Frederic Rombach** op het Kerkplein en de nabijgelegen Markt. De Leerdamse glasblazer **Debby Eerens** viert haar kwart eeuw kunstenaarschap, samen met collega's van Glasstudio De Oude Horn, aan de Fonteinstraat in het centrum van Leerdam.

SABINE LINTZEN EN RICHARD PRICE

Bettina Sommer Glass Art verrast ieder jaar met exposities van vooraanstaande (glas) kunstenaars in het industriële erfgoed van Royal Leerdam Crystal (de oude glasfabriek) aan de Lingedijsk. Sommer wist Sabine

numentale en toegepaste kunst aan de kunstacademies in Maastricht en Berlijn. Sinds 1981 heeft ze haar eigen atelier en sinds 1995 werkt ze tevens met geblazen glas. Ze werkt samen met haar Britse collega Richard Price in hun gedeelde Millen Glas Studio in Sittard, en laat haar werk polijsten door Het Kroonjuweeltje in Leerdam, ook gehuisvest en te bezoeken in dezelfde voormalige glasfabriek.

Richard Price (1960) werd op 18-jarige leeftijd gefascineerd door glas als kunstvorm en ontdekte bij toeval een glasoven in de plaatselijke kunstacademie. Na zijn bachelor Kunst & Design in 1982 verhuisde Price naar Amsterdam om te studeren aan de Gerrit Rietveld Academie. Onder docentschap van Richard Meitner (1949) en Mieke Groot (1949) verkende hij de mogelijkheden van glas als expressief medium. Daarna werkte hij voor en met meester-glasblazers in Frankrijk, Italië en Leerdam, en verfijnde hij zijn technieken van glasgieten en natuurlijk blazen.

GLASVETERANEN

Ook lokale helden als de Leerdamse gepensioneerde meester-glasblazers Mehmet Okkusu en Arie Kleijn zijn bij Bettina Sommer present met hun meesterlijke bijdragen. Beiden hebben zowat een halve eeuw in de voormalige glasfabriek gewerkt, zo ook voor bekende ontwerpers. Bettina Sommer Glass Art toont recent werk van beide oude meesters; zelf zijn Kleijn en Okkusu tijdens *GLI* met onverminderde energie aan het werk te zien in De Glasblazerij aan de Zuidwal. Zo pakken ze als hecht team de draad van weleer weer op als ware glasveteranen. Beiden hebben de oude glashut nog gekend als jonge werknemers. Want je begon letterlijk nederig 'onderaan' als vloerveger, al dan niet in de 'zwarte hut' waar van

